

Dutch hausse

Er is een Dutch hausse aan circulaire fashion gaande. De oogst is zo overweldigend, dat er een Circular Fashion Lookbook nodig is om een indruk te geven. Wie zijn deze koplopers? Gaan zij met al hun energie en creativiteit de fast fashion giganten van deze wereld verslaan? Of is er meer nodig om de gigantische textielberg op deze wereld niet nog hoger te maken?

Hij past meteen! Er hoeft niets aan te worden vermeld! Verrassing op het atelier van Ronald van der Kemp (RVDK) aan de Amsterdamse Herengracht. Het is alweer een tijdje geleden dat Kim Poldner zelf op de catwalk modeshows liep, om als mode studente wat bij te verdienen. Poldner is inmiddels gepromoveerd en lector *circualar business* aan de Haagse Hogeschool. Deze hippie-chique couture voor een supersmalle taille zit haar als gegoten. Met die enorme bos rood haar van haar lijkt ze zo weggezongen te zijn van historische pop-festivals als Woodstock en Big Sur, in de sixties. Poldner gaat zich met deze haute couture voegen in een rij van wereldberoemde vrouwen die eerder een unieke creatie van het RVDK droegen, het eerste erkende *ethical couture* huis ter wereld. Van der Kemp laat de celebrities op zijn website voorbijkomen: Gwen Stefani, Katy Perry, Céline Dion, Yao Chen, Carice van Houten, Emma Stone, een heftig rockende Alicia Keys, Doutzen Kroes, Emma Watson, Lady Gaga, Miley Cyrus... Speciaal voor Michelle Obama maakte hij een broekpak dat ze droeg toen ze in Nederland haar autobiografie kwam signeren. En dan staat minister Sigrid Kaag er nog niets eens bij, die een rode creatie van Van der Kemp meenam op handelsmissie naar India. Koningin Máxima gaat ongetwijfeld ook nog eens volgen, maar Poldner is haar voor.

◀ Lector Kim Poldner draagt een creatie van ontwerper Ronald van der Kemp, gemaakt van reststoffen uit andere *high fashion*-collecties. Haar dochter June draagt een wit H&M-jurkje, tweedehands, afkomstig van Vinted.

Met deze veelkleurige jurk zou ze zo naar elk koninklijk bal kunnen. En toch is dit 'statement piece' overduidelijk gemaakt van talloze restjes en lapjes overgeschoten materiaal. De kasten in de ontwerpkamer van Van der Kemp puilen uit met rollen stof, te kort om er nog een complete collectie mee te maken. Maar dat is juist wat Van der Kemp niet meer doet en niet meer wil. Hij maakt na een glanzende carrière als ontwerper voor Bill Blass, Michael Kors en Guy Laroche sinds 2014 alleen nog unieke, eenmalige ontwerpen, hooguit *limited editions*. "Maar dan nog is niet één jurk hetzelfde", belooft hij, gedreven. Al die creaties die hier in lange kledingrekken hangen zijn tijdloos, niet gebonden aan welk seizoen dan ook. Het zijn kunstwerken. *Made in Amsterdam*. Maar *presented in Paris*.

"Stop het kopen, kopen, kopen"

Zijn nieuwste sexy model lijkt gemaakt te zijn van de toga van een advocaat. Het is schijn. Ook dit is een ontwerp dat gemaakt is met couture stoffen afkomstig van restpartijen. Het zwarte strenge broekpak met witte bef maakte van de Britse actrice en fotomodel Cara Delevingne een van de meest opvallende sterren van de Academy Awards 2021. Van der Kemp verduidelijkt: "De stylistes van mijn klanten komen niet hier omdat ik circulaire jurken maak. Ze houden van mijn stijl, van mijn ontwerp, omdat het sexy en glamourous is. Meestal weten de sterren niet eens dat ik alleen met restmaterialen werk. Als ze het later horen, is het ook niet meer dan een bijkomstigheid, een anekdote."

Hoe typisch dat uitgerekend de internationale frontman van de Dutch hausse in circular fashion voor zo'n atypische positionering kiest. Andere Nederlandse kopstukken, zoals Bert van Son van Mud Jeans, laten juist heel graag weten dat zij zich onderscheiden van grote *fast fashion* ketens door gebruik te maken van herwonnen vezels. Initiatieven om gebruikte kleding door te geven, zoals LENA fashion Library en The Swapshop danken hun onderscheidend vermogen zelfs aan circulariteit en zetten zich daarmee scherp af tegen H&M, Zara en niet te vergeten Primark. "Stop het kopen, kopen, kopen", zegt Sanne Smit van de The Swapshop dan ook, waar je kleding kunt omruilen waar je zelf op bent uitgekeken. Haar nieuwe businessmodel is juist bedoeld om de gebruiksduur van kleding te verlengen, zodat de gigantische textielberg op deze wereld niet nog hoger en hoger wordt. "We hebben nog voor honderden jaren aan voorraad textiel op de wereld", zegt ook fashion designer Laura Meijering. Zij vestigde haar studio Unravelau dan ook niet in een fashioncentrum, maar in het Upcyclingcentrum Almere, waar de inwoners van Flevoland hun gebruikte kleding inleveren.

Opvallend is dat de hausse in circulaire fashion-bedrijven niet alleen gedragen wordt door jonge, bevolgen ondernemers. Het zijn juist de 'ervaren rotten' uit de textielwereld, zoals inkopers, die de ellende in de 'textiellanden' niet langer konden aanzien. Bij het samenstellen van het P+ Lookbook Circular Fashion bleven ze steeds weer opduiken. ▶

“Wetgeving moet fast fashion tot tweede keus maken”

Roosmarie Ruigrok die haar kennis en netwerken via haar platform Clean&Unique deelt met starters en deze zo een springplank naar succes biedt. “Ik zette 35 jaar geleden al mijn vraagtekens bij het modesysteem. Sinds twintig jaar help ik bij de verduurzaming ervan.” Designer Francisco van Benthem van HackedBy, die boos werd op de grote fashionlabels die hun collecties bij verschillende producenten bestelden, maar alleen de partij afnamen die het eerst klaar was. Hij begon de collecties die ‘onverkocht’ bleven alsnog op te kopen. Na deze te restylen verwerkt hij ze in een eigen kledinglijn, met het originele label er soms nog in, heel pesterig. Ex-inkoopster Leonie Windhouwer over haar start-up RE|claimed: “Steeds meer te moeten inkopen, voor een steeds lagere prijs. Dat ging steeds meer wrijven bij mij.” Ook Bert van Son van Mud Jeans zag het met eigen ogen gebeuren: “Ik heb vanuit Parijs voor de mode-industrie gewerkt, toen er in China nog prachtige fabrieken stonden en kleding nog niet in de achterbuurten van Bangladesh werd gemaakt. Ik heb de fast fashion zien opkomen tot het een nietsontziende industrie. Dat je als consument wordt verteld: je moet elke week iets nieuws kopen.”

Veel labels weten zich ondersteund door Stichting DOEN, die een analyse maakte van wat nodig is om de hele keten van circulaire fashion te versterken. In het portfolio waakt programmamanager Saskia Werther erover om bedrijven te steunen in elke ‘Re’. Zo valt HackedBy in de groep ‘Re-duce’, net als de mensen van Makers Unite die van de oranje reddingsvesten van bootvluchtelingen sleeves voor laptops maken. En niet te vergeten de unieke gebreide bh’s van Soft Revolt, die nog maar uit een enkel materiaal bestaan, daar waar andere bh’s soms wel 50 verschillende onderdelen tellen. In de groep ‘Re-Use’ valt de LENA fashion library op, waar heel wat duurzame en soms exclusieve labels voor korte of lange tijd te lenen zijn, zoals de stoere vrouwelijke regenjassen van BYBROWN, waar ‘koffiedik’ in is verwerkt. Ook VanHulley zit in deze groep,

◀ **Studente Nadia** in een bruidsjurk van Ronald van der Kemp (RVDK), ook ontworpen met restpartijen haute couture stoffen.

het label dat nationaal bekend werd door oude herenoverhemden te verwerken tot boxershorts. Inmiddels maakt oprichtster Jolijn Creutzberg in haar sociale onderneming meer dan dertig verschillende producten van reststoffen. Daaronder ook rugtassen waar auto-gordels als draagriemen dienen. ReBlend is een belangrijke vertegenwoordiger in de groep ‘Re-cycle’ omdat het van ingeleverde kleding weer opnieuw garens maakt en die verwerkt tot mooie eindproducten. Mud Jeans en Loop a life zijn vertegenwoordigers uit de groep ‘Re-tail’ en ‘Re-sell’, met vernieuwende businessmodellen zoals leasecontracten voor kleding en retourprogramma’s van kleding. Ondertussen zoeken andere labels naar materialen die de milieubelastende katoenproductie kunnen vervangen. Zo worden er al stoffen van palmladeren (door het label Palmleather) en van paddenstoelen (Mycotex) gemaakt. Al meer gangbaar zijn mixes van materialen waarin naast een deel katoenafval ook houtpulp van eucalyptusbomen is verwerkt. Een Oostenrijkse patenthouder levert deze stof aan jonge Nederlandse startups als Marble Berriez en RE|claimed. De naam van deze groep is niet moeilijk te raden: ‘Re-place’.

En toch, en toch. Ondanks de hausse aan inventieve nieuwe labels schiet het Saskia Werther van stichting DOEN lang niet hard genoeg op. “Het is hoopgevend. Maar wij willen dat de grote merken ook overgaan op circulaire productie. Je ziet wel kleine collecties bij H&M, en dat is natuurlijk supergoed, maar we willen dat er een structureel einde komt aan het systeem van overproductie. We willen niet meer dat fashion voor bodemprijzen de deur uitgaat. Het mag niet zo zijn dat werkers in textiel fabrieken maar 6 cent per gemaakt stuk verdienen. Als je naar de negatieve impact van de grote labels kijkt, waar miljarden euro’s in omgaan, dan denk ik: het mag wel wat sneller gaan.” Maar hoe dan? Licht hier een taak voor de politiek in Nederland en Europa? Lector Kim Poldner vindt van wel. Vanuit de Haagse Hogeschool werkt ze hoogstpersoonlijk mee aan baanbrekende initiatieven. Ze opende zelfs een pop up store om te experimenteren met het ruilen, lenen en verkopen van tweedehands kleding. Ze is het met de benadering van Ronald van der Kemp eens: “Kleding koop je

uit verlangen, niet uit schuldgevoel.” De overheid heeft zeker een taak, vindt ze. “Wetgeving moet fast fashion tot tweede keus maken.”

Maar er zijn toch al doelstellingen op het gebied van circulariteit, ook op Europees niveau?

Poldner: “Op dit moment bestaat slechts 1 procent van onze kleding uit gerecycled materiaal. Vanaf 2050 moet de helft van geproduceerde producten uit vezels bestaan die een nieuw leven krijgen. Als de overheid bepaalde wetgeving doorvoert, zoals producentenverantwoordelijkheid in de mode en een verplicht percentage van gerecycled materiaal in kleding, zal circular fashion onvermijdelijk groeien.”

Werther: “Je hebt een soort van Wakker Dier voor de fast fashion industrie nodig. Wat ook kan, is de overheid ertoe proberen te bewegen om de gekozen circulaire doelstelling in 2050 terug te rekenen naar het heden. In de wetenschap heet dit ‘backcasting’. De 50 procent recycling in 2050 moet bijvoorbeeld 30 procent zijn in 2040 en 20 procent in 2030. Dan kun je de labels belonen die op de peildatum een hoger percentage gerecyclede vezels in hun collectie verwerken. Labels die achterblijven met recyclen zullen de consequenties daarvan moeten voelen.”

Poldner: “Maar liefst wil ik helemaal af van afval, want recycling kost ook een hoop energie en tijd. Idealiter zou ik zien dat we materialen ontwikkelen die na het dragen zo in de compostbak kunnen.”

En wat moet er dan gebeuren met de kleding die niet-compostabel is?

Roosmarie Ruigrok: “Daar moet de regering statiegeld op zetten. In te voeren in 2023.” ■

Websites

+ **Stichting DOEN**

+ **De Haagse Hogeschool**

+ **TEKST JAN BOM**

+ **FOTOGRAFIE MARIE CECILE THIJNS**

+ **MODELLEN KIM POLDNER EN DOCHTER JUNE, NADIA MENTZEL**

+ **VISAGIE: IRENE VAN DER HART**

+ **COUTURE RONALD VAN DER KEMP RVDK**

+ **ART DIRECTION BUREAU BOUDEWIJN BOER EN STUDIO 10**

+ **UITGEVERIJ ATTICUS BV**

+ **WWW.F-PLUS.NL**